

บทความวิจัย (Research Article)

รูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19

A MODEL OF ACADEMIC ADMINISTRATION FOR BLENDED-LEARNING

MANAGEMENT DURING COVID-19 PANDEMIC SITUATION

Received: July 30, 2021

Revised: August 16, 2021

Accepted: August 23, 2021

สกนชัย ชะนูนันท์^{1*} ปกรณ์ ประจันบาน² อนุชา กองพวง³ และวารินทร์ แก้วอุไร⁴
Skonchai Chanunan^{1*} Pakorn Prachanban² Anucha Kompuang³ and Wareerat Kaewurai⁴

^{1,2,3,4}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{1,2,3,4}Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok 65000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: skonchaic@nu.ac.th

บทคัดย่อ

ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบอย่างมาก สถานศึกษาจะต้องมีรูปแบบการบริหารวิชาการที่เหมาะสม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความพร้อมของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 และ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ การวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน บริบทการวิจัยเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งมีความพร้อมด้านอุปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ต เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสำรวจข้อมูลพื้นฐานด้านความพร้อมของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู แล้ววิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน แล้วสังเคราะห์สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ และประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน แล้วปรับปรุงก่อนนำไปใช้ในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2563 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัย พบว่า 1) นักเรียนและผู้ปกครองมีความพร้อมด้านเครื่องมืออุปกรณ์สื่อสารในระดับมาก 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ประกอบด้วย หลักการและลักษณะสำคัญ และองค์ประกอบ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ขอบข่ายงานวิชาการ 9 ขอบข่าย และ 2) กระบวนการบริหารงานวิชาการ 5 ขั้นตอน รูปแบบการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) รูปแบบการบริหารงานวิชาการสามารถนำไปใช้ได้และส่งผลเชิงบวกต่อการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างไรก็ตาม พบว่า ยังมีปัญหาและอุปสรรค

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โรคโควิด-19

Abstract

COVID-19 pandemic situation has a crucial impact on school. As such, schools need a proper academic administration model. The research purposes were 1) to survey students', parents', and teachers' preparedness for blended-learning, 2) to create a model of an academic administration for blended-learning management during COVID-19 pandemic situation and to examine the implementation of the developed model on teacher's learning management and students' learning. A mixed method research design was employed. The research context was set in one high school under one university administrative structure, equipped with current technology computers with internet connection. Data collection was conducted by surveying teachers', students', and parents' preparedness for blended-learning and then incorporated the obtained data into the expert interview data to synthesize and create a model of academic administration. After that, the developed model was evaluated by five assigned experts and then improved, respectively. Then, the developed model was implemented, simultaneously the data were collected, in the school during first and second semesters of 2020 academic year and first semester of 2021 academic year. For data analysis, content analysis technique was used for qualitative data while basic statistics of mean, SD, and percentage were used for quantitative ones. As a result, it was found that 1) students', parents' and teachers' preparedness was at high level, 2) the developed model of academic administration for blended-learning management consisted of its principle and key aspects and two key components: nine academic areas and five steps of academic management process, accordingly the developed model was considered at high level be the experts, in over all, and in consistency with the practical data, 3) the developed model was practical in school setting and has positive impacts on teachers' learning management and students' learning. Even though, there were some problems and obstacles.

Keywords: A Model of Academic Administration, Blended-Learning, COVID-19

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทั่วโลก ที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงในทุกมิติของสังคม โดยเฉพาะระบบการศึกษาทั่วโลกที่ได้รับผลกระทบที่ส่งผลให้โรงเรียนมากกว่า 190 ประเทศต้องหยุดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั่วคราวเพื่อลดพื้นที่เสี่ยงและจำนวนผู้ติดเชื้อลง ส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียนมากกว่า 1,500 ล้านคนทั่วโลก (UNESCO, 2020) ดังนั้น การศึกษาผ่านระบบออนไลน์จึงถูกยกระดับจากการเป็นตัวช่วยนอกหลักสูตรมาเป็นวิธีหลักที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของระบบการศึกษาทั่วโลกเดินหน้าต่อไปได้ (PISA Thailand Project, 2020) สำหรับประเทศไทย กระทรวงศึกษาธิการประกาศให้สถานศึกษาทุกแห่งของรัฐและเอกชน ทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งอยู่ในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ ในหลายช่วงเวลาตามความรุนแรงของการระบาดในแต่ละพื้นที่ ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2563 เป็นต้นมา โดยให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินสืบเนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเปิดเรียนของสถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ, 9 เมษายน 2563) และในช่วงปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ นักเรียนจะต้องเรียนทางไกลแบบออนไลน์ (Online) ที่บ้าน และในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 นี้ ทำให้ต้องปรับเวลาเรียนใหม่ และจำนวนวันหลังจากเปิดเรียนที่มีการเรียนการสอนต้องลดลง แต่ต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเดิม ดังนั้น

ภาระหนักจึงตกอยู่ที่โรงเรียนและครูผู้สอนที่จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามหลักสูตรโดยที่เวลาต่อภาคเรียนน้อยลง (Wanichanan, 2020) โดยที่โรงเรียนและครูจะต้องมีแนวทางสำหรับการจัดการเรียนทางไกลรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม ซึ่งจะต้องพิจารณาจากเงื่อนไขและข้อจำกัดต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมด้านอุปกรณ์ ความพร้อมของพ่อแม่ และความพร้อมตามช่วงวัยของเด็ก ดังนั้น สถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีรูปแบบหรือแนวทางการจัดการศึกษา โดยเฉพาะรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสามารถดำเนินต่อไปได้โดยไม่ขาดตอน และสามารถปรับให้เข้ากับสถานการณ์ที่คาดเดาได้ยาก และเนื่องจากเป็นสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 นี่เป็นสถานการณ์ที่อุบัติใหม่ ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน ทำให้การศึกษาวិชาการเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการยังมีข้อมูลค่อนข้างน้อย ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อมูลและองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์อื่นๆ อีกได้

ในสถานการณ์โควิด-19 ระบาด แนวคิดการเปลี่ยนให้ทุกๆ ที่กลายเป็นโรงเรียน เพราะการเรียนรู้ยังต้องดำเนินอยู่แม้ นักเรียนไม่สามารถไปโรงเรียนตามปกติ เป็นแนวคิดหลักสำคัญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ออกมาตรการด้านการเรียนรู้มารองรับด้วยการเรียนทางไกลรูปแบบต่างๆ โดยพิจารณาจากเงื่อนไขความพร้อมและข้อจำกัดด้านต่างๆ ของนักเรียน ซึ่งทำให้ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและมาตรการการเรียนรู้ ซึ่งปรับทั้งระบบการเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกันและเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาจึงต้องสร้างแนวทางที่เป็นรูปแบบสำหรับการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์เช่นนี้ ให้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพมากที่สุด รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีการกำหนดแนวทางวิธีการที่เหมาะสม

จากการศึกษาและวิเคราะห์ แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสถานการณ์นี้ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended-Learning) มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended-Learning) จะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการผสมผสานระหว่างกลยุทธ์ในการสอน และช่องทางในการสื่อสารเนื้อหาไปยังผู้เรียนหลากหลายวิธีเข้าด้วยกัน (Bersin and Associates, 2003, p. 3) โดยสามารถเลือกวิธีการและช่องทาง หรืออาจเป็น การผสมผสานวิธีการที่หลากหลายเข้าด้วยกันทั้งวิธีการสอน สื่อ รวมถึงเทคโนโลยี การสอนผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนแบบดั้งเดิม หรือการจัดการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Carman, 2005) โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ และบรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ (Chaima, 2011, p. 11) โดยการจัดการเรียนรู้ในลักษณะของรูปแบบนี้ จะต้องกำหนดแนวทางและหลักการในระดับการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed learning) โดยผู้เรียนเป็นเจ้าของกระบวนการเรียนรู้ (Knowles, 1975) และการใช้อภิปัญญา (Metacognition) ในการตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง (Jaleel & Premachandran, 2016) อีกทั้งในระดับการจัดการของสถานศึกษา ก็จะต้องมีรูปแบบการบริหารจัดการ โดยเฉพาะรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อใช้กำกับและกำหนดทิศทางทางการดำเนินงานด้านวิชาการให้เหมาะสม

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการดำเนินการกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาที่ถือได้ว่าเป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร (Wonganutarojn, 2000, p. 2) และการบริหารงานวิชาการนั้น เป็นส่วนของกลไกหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษา โดยมุ่งปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพของผู้เรียนโดยที่ผู้เรียนนั้นได้รับประสบการณ์และเกิดการเรียนรู้ ซึ่งคุณภาพของผู้เรียนส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาโดยตรง (Phutinant, 2018, p. 52)

การบริหารงานวิชาการจะประสบความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ณ ช่วงเวลานั้นๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการศึกษา จากนั้นนำไปดำเนินการให้

เป็นไปตามเงื่อนไขและข้อกำหนด และมีการกำกับติดตามแก้ไขปัญหาคืออุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น และทำการประเมินผลการดำเนินงานตามกิจกรรม เพื่อเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกิจกรรมต่างๆ (Thaworn, 2016, p.30) ซึ่งการบริหารกิจกรรมวิชาการทุกชนิดนั้นจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยต้องอาศัยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา (Ruenglare, 2015, p. 33)

จากสภาพการณ์และแนวคิดข้างต้น การวิจัยครั้งนี้จึงได้มุ่งศึกษาเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ เพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถดำเนินได้อย่างต่อเนื่องเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถปรับประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่มีลักษณะที่คล้ายกันได้ในอนาคต

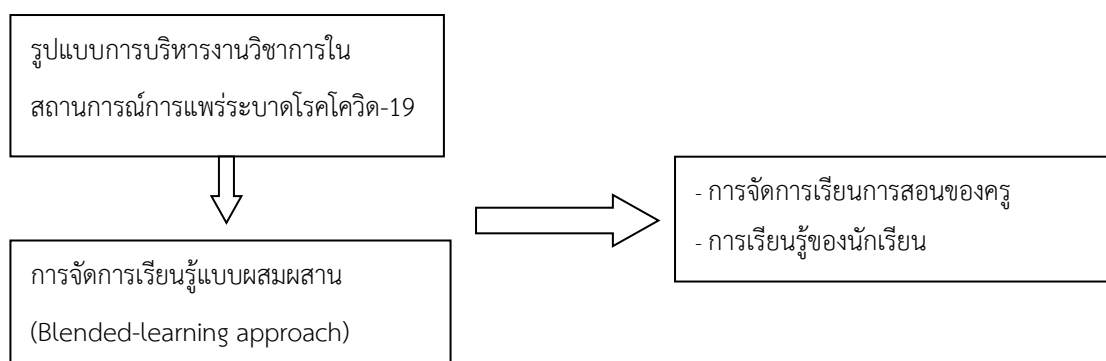
วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความพร้อมของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 2) เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ที่ต่อการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อศึกษาและสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ รวมทั้งศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ในบริบทและสถานการณ์จริง ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงอุดมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดพิษณุโลก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดวิจัย

บริบทและกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยเลือกใช้โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งสังกัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) จังหวัดพิษณุโลก ในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ เนื่องจากข้อมูลผลสำรวจ พบว่า โรงเรียนแห่งนี้มีความพร้อมในระดับสูงเหมาะสำหรับการทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ นี้ โดยทำการศึกษาวิจัยในปีการศึกษา 2563 ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ซึ่งมีนักเรียนทั้งหมด 1,441 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย จำนวน 681 คน และนักเรียนหญิง 760 จำนวน และปีการศึกษา 2564 ภาคเรียนที่ 1 ซึ่งมีนักเรียนทั้งหมด 1570 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย จำนวน 759 คน และ นักเรียนหญิง จำนวน 811 คน ครูในปีการศึกษา 2563 รวม 72 คน เป็นชาย 29 คน เป็นหญิง 43 คน และในปีการศึกษา 2564 รวม 84 คน เป็นชาย 46 คน เป็นหญิง 46 คน บริบทของโรงเรียนที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนที่

ตั้งอยู่กลางใจเมือง ของอำเภอเมืองในตัวจังหวัด มีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์เครื่องมือทางเทคโนโลยีทั้งคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์การสื่อสารอื่นๆ รวมทั้งมีระบบสัญญาณการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย หรือ WiFi ความเร็วสูง (Hi-Speed) ครอบคลุมพื้นที่ทั้งโรงเรียน

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายสำหรับการสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลไว้สำหรับการสังเคราะห์สร้างรูปแบบการบริหารวิชาการฯ ไว้ 9 คน ได้แก่ รองผู้อำนวยการฝ่ายการบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 คน อาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายงานวิชาการ จำนวน 1 คน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการตรวจประเมินเครื่องมือวิจัยและตรวจประเมินรูปแบบการบริหารวิชาการ จำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นอาจารย์ระดับมหาวิทยาลัยระดับรองศาสตราจารย์และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งเป็นอาจารย์ระดับมหาวิทยาลัยระดับรองศาสตราจารย์และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นศึกษานิเทศระดับชำนาญการ และจบการศึกษาระดับปริญญาเอกมีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาแบบผสมผสาน จำนวน 2 คน

เครื่องมือวิจัย เครื่องมือวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย 1) แบบสอบถามเชิงสำรวจความพร้อมของนักเรียนและผู้ปกครองสำหรับการเรียนรู้แบบออนไลน์และแบบผสมผสาน 2) แบบสอบถามเชิงสำรวจความพร้อมของครูผู้สอนสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และแบบผสมผสาน 3) ชุดคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้ แบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สำหรับใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 4) แบบประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ และ 5) กรอบการวิเคราะห์จัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งเครื่องมือวิจัยทั้งหมดพัฒนาโดยคณะผู้วิจัยและผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้ โดยแบบสอบถามเชิงสำรวจสร้างด้วย Google form และส่งผ่านไปยังครูที่ปรึกษาประจำชั้นเรียน เว็บไซต์และ Facebook ของโรงเรียน โดยที่เครื่องมือวิจัยทุกชุดที่พัฒนาขึ้นได้รับตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัยทั้ง 5 เครื่องมือ จำนวน 5 คน เลือกข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ทดสอบได้อยู่ในช่วง 0.60-1.00 และปรับปรุงข้อความตามคำแนะนำ จากนั้นนำเครื่องมือวิจัยที่ 1 2 และ 4 ไปทดลองใช้ (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของเครื่องมือวิจัย เท่ากับ 0.76, 0.82 และ 0.79 ตามลำดับ

ขั้นตอนการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสำรวจข้อมูลพื้นฐานสภาพความพร้อมของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนทุกระดับตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 ปีการศึกษา 2563 ภาคเรียนที่ 1 และ 2 และปีการศึกษา 2564 ภาคเรียนที่ 1 ผู้ปกครองจำนวนเดียวกับนักเรียน โดยคิดจากนักเรียนหนึ่งคนต่อผู้ปกครองหนึ่งคน และครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนดังกล่าว จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เหมาะสมต่อไป

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ด้วยชุดคำถามสำหรับสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ โดยชุดคำถามสัมภาษณ์จะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ควรจะเป็น เช่น เป้าหมายการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานควรเป็นอย่างไร การบริหารงานวิชาการสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค โควิด-19 ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญอะไรบ้าง เป็นต้น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลการศึกษาเอกสารเชิงแนวคิดทฤษฎีและข้อค้นพบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับ

การตรวจประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารวิชาการฯ จำนวน 5 คน จากนั้นคณะผู้วิจัยนำผลประเมินรูปแบบมาวิเคราะห์และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และเตรียมการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ไปทดลองใช้ต่อไป

ระยะที่ 3 ระยะการนำไปใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งสังกัดกระทรวงอุดมศึกษาฯ ในจังหวัดพิษณุโลก โดยได้มีการดำเนินการตามลำดับดังนี้ ประกาศใช้และชี้แจงเชิงนโยบายผ่านการประชุมวิชาการของโรงเรียนเพื่อสื่อสารถึงหลักการและแนวทางต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานกับครูผู้สอนและบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และสื่อสารผ่านช่องทางต่างๆ ไปยังกลุ่มเป้าหมายทั้งนักเรียนและผู้ปกครอง โดยครูที่ปรึกษาประจำชั้นและสายชั้น อีกทั้งสื่อสารผ่าน Facebook Page หลักที่เป็นทางการของโรงเรียน และเว็บไซต์หลักของทางโรงเรียน จัดอบรมพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ จากนั้นดำเนินการเก็บข้อมูลจากโรงเรียน โดยเก็บข้อมูลจากครูทุกคนเป็นรายบุคคล ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Google Form เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และแบบผสมผสานตามกรอบการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครู และเก็บข้อมูลจากนักเรียนผ่านแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Google Form เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และแบบผสมผสานการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ยังมี การอภิปรายกลุ่มเป้าหมายย่อย (Focus Group Discussion) กับตัวแทนครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้หลังภาคเรียนละ 1 รวม 3 ครั้ง เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครู 18 คน และมีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวแทนของนักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียนจำนวน 24 คน ผู้ปกครอง 15 คน เพื่อวิเคราะห์การเรียนรู้ของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละ (Percentage) และสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis Method) ตามแนวคิดของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา 4 ขั้นตอนของ Bengtsson

ผลการวิจัย

1. ผลศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความพร้อมของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในส่วนของนักเรียน ผู้ปกครอง และครูผู้สอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความพร้อมของนักเรียน จากการสำรวจนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 867 คน กระจายทุกระดับชั้นเรียนตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 พบว่า นักเรียนมีความพร้อมด้านอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งอุปกรณ์แบบพกพาที่เป็นมือถือและแท็บเล็ตพีซี คิดเป็นร้อยละ 96 และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานและมีทักษะสามารถใช้อุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารสำหรับการเรียนรู้ออนไลน์โดยการประเมินตนเองอยู่ ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.12 จากคะแนนเต็ม 5, SD =0.65)

1.2 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความพร้อมของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่เป็นพ่อแม่และอยู่กับนักเรียน ร้อยละ 98 รองลงมาจะเป็นปู่ ย่า ตา ยาย ร้อยละ 1 และมีบางส่วนซึ่งเป็นส่วนน้อยอยู่กับพี่ชายและพี่สาว ด้านความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร คำตอบมีความสอดคล้องกับคำตอบของกลุ่มนักเรียน โดยระบุว่ามือถืออุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารอยู่ที่ร้อยละ 97 ด้านความพร้อมของสัญญาณอินเทอร์เน็ต ระบุว่ามีการใช้ทั้งแบบสัญญาณไร้สาย (WiFi) ในตัวบ้านเป็นส่วนมากคิดเป็นร้อยละ 90.5 และบางส่วนเป็นแบบสัญญาณมือถือ ช่วงความเร็วอินเทอร์เน็ต 10 – 500 Mbps ด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98 จากคะแนนเต็ม 5, SD = 0.46) และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ผ่าน Google Classroom ในระดับปานกลางถึงมาก (ค่าเฉลี่ย 4.02 จากคะแนนเต็ม 5, SD = 0.68) และผู้ปกครองมีความพร้อมในภาพรวมที่จะให้การสนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาในการเรียนการสอนออนไลน์ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.32 จากคะแนนเต็ม 5, SD = 0.43)

1.3 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความพร้อมของครูผู้สอน พบว่า ครูมีความพร้อมด้านอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ หรือ Desktop และแบบพกพา หรือ Laptop รวมทั้งอุปกรณ์แบบพกพาที่เป็นมือถือและแท็บเล็ตพีซี คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งอุปกรณ์ส่วนตัวและจากทางโรงเรียน ด้านความรู้และทักษะ ครูผู้สอนส่วนมากร้อยละ 76 มีความพร้อมด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนออนไลน์ และมีบางส่วน ร้อยละ 18 ยังต้องการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และมีเพียงร้อยละ 6 ระบุว่าไม่มั่นใจต้องการความช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเชิงคุณภาพระบุไปในทิศทางเดียวกันว่า มีความต้องการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อสร้างความมั่นใจและสามารถใช้เครื่องมือได้หลากหลาย ซึ่งอาจจัดในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ

จากข้อมูลเชิงสำรวจข้างต้นคณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาประมวลผลประกอบการตัดสินใจในการระบุลักษณะและรูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยกำหนดตามระดับความพร้อมของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอนและบริบทของโรงเรียน ซึ่งในการวิจัยนี้ได้ตัดสินใจและระบุใช้รูปแบบผสมผสานที่เป็นแบบออนไลน์และออนไซต์ 2 แบบเท่านั้น และข้อมูลนี้นำไปสู่การออกแบบและวางองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 ในขั้นต่อไป

2. ผลการสร้างและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 โดยเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเชิงเอกสารผนวกกับแนวคิดข้อสรุปเชิงสังเคราะห์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารวิชาการ ตัวอย่างของผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานวิชาการนั้น สามารถสรุปเป็นประเด็นหลักๆ ได้ดังนี้

การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 จะต้องยืดหยุ่นและสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ โดยข้อมูลนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน จากทั้งหมด 9 คนระบุประเด็นเรื่องความยืดหยุ่นของการจัดการศึกษาในสถานการณ์ช่วงการแพร่ระบาดนี้ โดยตัวอย่างข้อมูลที่พบ ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นรองวิชาการจากโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งทางภาคเหนือที่ระบุว่า “เนื่องจากสถานการณ์ไม่ปกติ นักเรียนควรมีโอกาสในการแก้ตัวทั้งในการเรียนและการวัดประเมินผล ยืดหยุ่นทั้งในวิธีการและความคิดของ ครูและนักเรียน” INTW2

ครูและกลุ่มสาระการเรียนรู้ควรมีอิสระในการตัดสินใจในการจัดการเรียนรู้ จากข้อมูลการสัมภาษณ์ประเด็นที่มีการระบุมากที่สุดจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน ก็คือ การให้ครูมีอำนาจในการระบุเลือกเนื้อหา ตัวชี้วัดที่สำคัญ เลือกเป้าหมายและวิธีการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล รวมทั้งเครื่องมือในการถ่ายทอดและจัดกิจกรรม ดังที่ข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิรองวิชาการจากโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ระบุว่า “ผู้บริหารควรกำหนดกรอบแนวทางกว้างๆ ได้ และจากนั้นให้ครูในกลุ่มสาระฯ[กลุ่มสาระการเรียนรู้] พุดคุยกำหนดและตัดสินใจเลือก เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความคล่องตัว” INTW1

นอกจาก 2 ประเด็นหลักข้างต้นแล้ว ประเด็นอื่นๆ ที่มีการระบุในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ประเด็นการสร้าง ความเข้าใจและการสื่อสารโดยมีช่องทางและเครื่องมือที่เหมาะสมเข้าถึงง่าย ระหว่างนักเรียนและครู และผู้ปกครองและครู และประเด็นของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในช่วงสถานการณ์นี้อันเนื่องมาจากข้อกังวลและความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

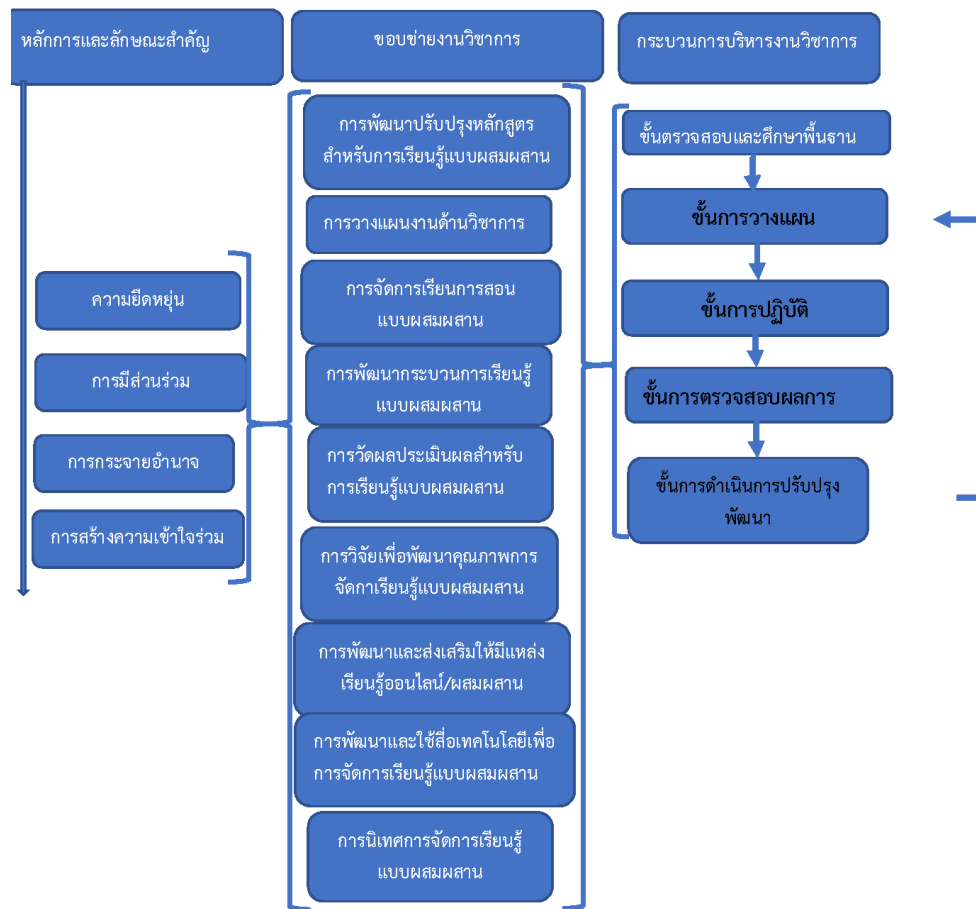
ซึ่งจากประเด็นข้อมูลสัมภาษณ์ข้างต้น ผนวกกับข้อมูลการศึกษาเชิงเอกสาร ได้นำไปสู่การประมวลผลเชิงสังเคราะห์และได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ดังภาพ 2 โดยรูปแบบการบริหารงานวิชาการนี้ประกอบด้วย หลักการและลักษณะสำคัญรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ได้แก่ หลักแห่ง ความยืดหยุ่น หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ และหลักการสร้างความเข้าใจร่วมกันของทุกฝ่ายที่

เกี่ยวข้อง 2 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ได้แก่ 1) ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ และ 2) กระบวนการบริหารงานวิชาการ โดยมีส่วนประกอบต่างๆ ดังแสดงในภาพ 2 โดยมีการผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ		ระดับเหมาะสม
		$\bar{X}$	SD	
1	ด้านความชัดเจนและถูกต้องของรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ในภาพรวม	4.23	0.44	มาก
2	ด้านความเหมาะสมในภาพรวมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ	4.05	0.47	มาก
3	ด้านความเป็นไปได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ	3.97	0.67	มาก
4	ด้านความเป็นประโยชน์รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ	4.50	0.60	มาก
5	ด้านความเหมาะสมของหลักการและลักษณะสำคัญของรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ	4.34	0.64	มาก
6	ด้านความเหมาะสมของขอบข่ายของรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ	4.34	0.47	มาก
7	ด้านความเหมาะสมของกระบวนการบริหารของรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ	4.34	0.43	มาก
เฉลี่ยรวม		4.46	0.40	มาก

จากตาราง 1 พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ นี้ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.40$) โดยระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.60$) และค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านความเป็นไปได้รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ($\bar{X} = 3.97$, $SD = 0.67$)

ภาพ 2 แสดงรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19

3. ผลการศึกษาประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารวิชาการฯ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ในช่วงแรก ก่อนเปิดเทอม ช่วงเดือน มีนาคม และเมษายน 2563 อยู่ในช่วงเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้โรงเรียนมีการเตรียมพร้อมทั้งในเรื่องการอบรมครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์และแบบผสมผสาน และมีประชุมชี้แจงและประกาศใช้รูปแบบการบริหารวิชาการและกำหนดให้มีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ในทุกระดับชั้นเรียน โดยมีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานด้านความพร้อมต่างๆ ดังได้รายงานในข้างต้นของผลการวิจัยข้อที่ 1 โดยในช่วงพฤษภาคม 2563 โรงเรียนได้ทดสอบระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์และการเข้าระบบชั้นเรียนของ Google Classroom จากนั้น โรงเรียนเปิดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2563 จนถึง 30 มิถุนายน 2563 เป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน หลังจากนั้นเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เริ่มคลี่คลายทางโรงเรียนจึงได้กำหนดให้นักเรียนเข้ามาเรียนในพื้นที่โรงเรียน (ออนไซต์) ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 63 เป็นต้นไป และในภาคเรียนที่ 2 เนื่องจากสถานการณ์มีการผ่อนคลายมาตรการมากขึ้น โรงเรียนจึงได้พิจารณาดำเนินการเปิดการเรียนแบบออนไซต์ที่นักเรียนเข้าพื้นที่เรียนในห้องเรียน ในระหว่างนี้ทางโรงเรียนได้กำหนดให้ครูผู้สอนเปิดห้องเรียนออนไลน์แบบคู่ขนานเพื่อหากเกิดแพร่ระบาดรอบใหม่ครูผู้สอนสามารถจะสลับรูปแบบกลับไปจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้ทันที จนกระทั่งเมื่อเข้าสู่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ในช่วงเดือนเมษายน 2564 มีการระบาดอย่างรุนแรงของโรคโควิด-19 ทำให้โรงเรียนมีการเตรียมการและดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานอีกครั้ง โดยใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้น โดยมีการประชุมวิชาการออนไลน์เพื่อประกาศใช้รูปแบบการบริหารวิชาการฯ และจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่เน้นออนไลน์

จากการวิเคราะห์ ข้อค้นพบจากข้อมูลเชิงปริมาณที่น่าสนใจมีดังนี้ ได้แก่ 1) ครูผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนแบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 90 ค่าเฉลี่ยความมั่นใจในการสอนออนไลน์ เริ่มแรกในเดือนมิถุนายนและกรกฎาคม 2563 น้อยถึงอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ($\bar{X} = 2.43$, $SD = 0.48$) เปรียบเทียบกับช่วงเวลาใกล้เคียงกันในปีการศึกษาถัดมาคือ ช่วงพฤษภาคมและมิถุนายน 2564 พบว่า มีค่าเฉลี่ยความมั่นใจในการสอนออนไลน์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, $SD = 0.67$) ซึ่งสูงขึ้นอย่างชัดเจน 2) ในการสอนแบบออนไลน์ ครูใช้วิธีการสอนสดแบบ Synchronous ผ่าน Google Meet ร้อยละ 67 และมีการอัดคลิปสอน แบบ Asynchronous แล้วแขวนไว้ที่ Google Classroom ร้อยละ 56 3) ครูมีการปรับรูปแบบและแนวการประเมิน ร้อยละ 86 จากจำนวนครูทั้งหมด โดยปรับไปใช้การประเมินชิ้นงานและมีการกำหนดให้นักเรียนสามารถแก้ตัวได้แต่ระดับคะแนนจะลดหลั่นลงไป 4) ครูมีการใช้ Application เสริม นอกเหนือจาก Google Meet และ Microsoft Teams ที่เป็นโปรแกรมลิขสิทธิ์ของโรงเรียนและมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 62 และส่วนมากเป็นครูรุ่นใหม่ ช่วงอายุ 25 – 35 ปี 5) ในการสอนแบบออนไลน์ในชั้นเรียนมีการปรับสัดส่วนโครงสร้างเวลาและเพิ่มกิจกรรมเพื่อชดเชยในช่วงการสอนออนไลน์ ร้อยละ 48 ของจำนวนรายวิชาทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวิชาปฏิบัติ เช่น วิชาคอมพิวเตอร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาศิลปะ และวิชาพลศึกษา 6) ในภาพรวมครูมีความกังวลเกี่ยวกับคุณภาพการสอนออนไลน์ของตนเอง ร้อยละ 84 7) นักเรียนร้อยละ 83 ไม่เข้าใจรูปแบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ในช่วงแรก 8) ในช่วงแรกของการเรียนออนไลน์ นักเรียนเข้าเรียนใน Google Classroom เพียง ร้อยละ 56 ในการเรียนออนไลน์ในการแพร่ระบาดรอบแรก และสูงขึ้นเป็นร้อยละ 78 ในช่วงหลัง และ 9) นักเรียนเรียนออนไลน์ไม่ทัน ร้อยละ 65 ในช่วงแพร่ระบาดรอบแรก และลดลงเหลือ ร้อยละ 42 ในการเรียนออนไลน์ในรอบการแพร่ระบาดรอบหลังและส่วนมากเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เข้าเรียนใหม่

ข้อค้นพบจากข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่สรุปเป็นประเด็นหลักสำคัญ ได้ดังนี้

1) ครูผู้สอนสามารถวางแผนและปรับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานให้ยืดหยุ่นมากขึ้นตามสถานการณ์ โดยเฉพาะส่วนของการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ โดยเลือกตัวชี้วัดและเนื้อหาที่มีความสำคัญ รวมทั้งแนวทางการวัดประเมินผลที่ยืดหยุ่น เน้นการประเมินเพื่อการเรียนรู้และนักเรียนมีโอกาสในการพัฒนาตนเองมากกว่าการตัดสิน โดยข้อมูลที่สอดคล้องจากการสัมภาษณ์ตัวแทนครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่ได้ระบุว่า “...ช่วงแรก มีความกังวลเกี่ยวกับการสอนเพื่อให้ครอบคลุมตัวชี้วัด พอสมควร พอมีการประกาศในที่ประชุม [วิชาการของโรงเรียนแบบออนไลน์] ให้สามารถเลือกตัวชี้วัดที่ต้องรู้เพื่อใช้ในการสอน รู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น ไม่ต้องกังวล อีกทั้งเลือกวิธีการวัดประเมินผลที่ไม่ใช่การสอบได้ ...” ข้อมูลสัมภาษณ์รายบุคคลรหัส TMT06

2) การจัดทำห้องเรียนออนไลน์คู่ขนานมีประโยชน์ต่อครูและนักเรียน เมื่อมีการเรียนการสอนแบบออนไลน์มีประโยชน์มากสำหรับครูและนักเรียน โดยครูสามารถสลับแบบออนไลน์ เมื่อมีสถานการณ์การแพร่ระบาดรอบใหม่ของโรคโควิด-19 อีกทั้งถ้าครูติดธุระหรือราชการ ที่ทำให้ไม่สามารถสอนแบบออนไลน์แบบปกติได้ก็สามารถปรับเป็นรูปแบบออนไลน์ได้ทันที ซึ่งสะท้อนได้จากข้อมูลการอภิปรายกลุ่มย่อยเฉพาะ ที่ระบุว่า “ผม [ครูวิทยาศาสตร์] ชอบที่ให้มีการทำห้องเรียนออนไลน์แบบคู่ขนาน ที่เราสอนแบบออนไลน์ เวลาครูติดราชการ หรือธุระ สามารถ สั่งการและมอบให้นักเรียน เข้าเรียนรู้จากคลิปการสอนที่อัด [บันทึกไว้] แหวนไว้ [Google classroom] ได้ นักเรียนยังสามารถกลับมาทบทวนเนื้อหาในคลิปได้อีก..” ข้อมูลจากการอภิปรายกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ รหัสกลุ่ม GST01

3) คุณภาพของการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ไม่เท่าที่ควร โดยครูมีการระบุว่าสอนเนื้อหาไม่เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ระบุไว้ นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย นักเรียนมีความรับผิดชอบน้อย การเข้าชั้นเรียนค่อนข้างมีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงปริมาณด้านบนที่ระบุร้อยละของนักเรียนที่เข้าชั้นเรียนออนไลน์น้อย โดยสะท้อนได้จากข้อมูลสัมภาษณ์ครูที่ระบุว่า “หลายครั้งที่มีการถามตอบหรือกำหนดงานให้ทำระหว่างสอนในคาบเรียนออนไลน์ เด็ก [นักเรียน] ไม่ค่อยมีการตอบสนอง ตรวจสอบความเข้าใจ [ในเนื้อหา] ของเด็ก [นักเรียน] ยาก อีกทั้ง นัดเรียนแล้ว มาเข้าเรียน [ออนไลน์] 19 คน

จาก 39 เหลือ...” ข้อมูลสัมภาษณ์ครูรายบุคคลรหัส TTT02 ข้อมูลด้านบนสอดคล้องกับข้อมูลสัมภาษณ์นักเรียน ที่ระบุเกี่ยวกับการเรียนการสอนออนไลน์ว่า “เวลาครูถาม บางครั้งก็ไม่อยากตอบ เพราะ ไม่รู้เขา [ครู] ถามอะไร และใคร [รู้สึก] อึดอัด เรียนไม่รู้เรื่อง อยากเข้าไปเรียนแบบเข้าห้องเรียนแล้ว ตอนนี้ ปวดหลัง ปวดคอ ปวดลูก [ดวง]ตา ไม่ไหวแล้ว” ข้อมูลสัมภาษณ์นักเรียนรายบุคคลรหัส STDG4-8

สรุปผลและอภิปรายผล

การวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 สามารถสรุปและอภิปรายประเด็นต่างๆ ได้ตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านความพร้อมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด โดยมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านความพร้อมของ นักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอน และสถานศึกษา พบว่ามีความพร้อมค่อนข้างมาก ทำให้สามารถเลือกรูปแบบผสมผสานเพียง 2 แบบซึ่งเป็นแบบออนไลน์ร่วมกับออนไซต์

2. รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ที่พัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัยมีองค์ประกอบต่างๆ ดังต่อไปนี้ ได้แก่ 1) หลักการและลักษณะสำคัญรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ 4 หลัก ประกอบไปด้วยหลักแห่งความยืดหยุ่น หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ และหลักการสร้างความเข้าใจร่วมกัน 2) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ได้แก่ 2.1) ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมีขอบข่ายดังต่อไปนี้ การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสำหรับการเรียนรู้แบบผสมผสาน การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบผสมผสาน การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้แบบผสมผสาน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ออนไลน์/ผสมผสาน การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การนิเทศการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และ 2.2) กระบวนการบริหารงานวิชาการ โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนตรวจสอบและศึกษาพื้นฐาน ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติ ขั้นตอนตรวจสอบผลการปฏิบัติ ขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุงพัฒนา ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.40$)

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ที่มีการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนพบว่าครูสามารถปรับตัวและมีความมั่นใจมากขึ้นในส่วนของการจัดการเรียนรู้ส่วนออนไลน์ และในส่วนของออนไซต์ ครูผู้สอนมีการปรับวิธีการและรูปแบบกิจกรรม และวิธีการวัดประเมินให้ยืดหยุ่น ตามสถานการณ์ แต่ยังคงมีความกังวลในเรื่องของคุณภาพการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของตนเอง นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนออนไลน์ค่อนข้างน้อยในช่วงแรกจากนั้นมีการปรับตัวดีขึ้นเข้าใจแนวทางมากขึ้นตามลำดับช่วงเวลา

จากสรุปผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สามารถอภิปรายประเด็นหลักเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ได้ดังนี้ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 การเรียนการสอนได้มีการปรับรูปแบบไปทำให้สถานศึกษาหรือโรงเรียนจะต้องมีรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เป็น การเฉพาะขึ้นเพื่อจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 นี้ทางคณะผู้วิจัย เลือกใช้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนสามารถดำเนินต่อเนื่องไปได้ไม่ขาดตอน ซึ่งจะต้องมี หลักการและลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ หลักแห่งความยืดหยุ่น หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ และหลักการสร้างความเข้าใจร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผ่านขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 9 ขอบข่ายและกระบวนการบริหารงานวิชาการที่มีขั้นตอน เป็นวงจรการพัฒนา ซึ่งจากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญและผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ในบริบทจริง ของโรงเรียนที่ดำเนินการวิจัย พบว่า มีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะด้านประโยชน์ของรูปแบบการบริหารงานวิชาการฯ ที่ส่งผล ทำให้การเรียนการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนมีแนวโน้มในเชิงบวกที่ดีขึ้นตามลำดับช่วงเวลาที่มีการใช้รูปแบบ

การบริหารวิชาการดังกล่าว โดยเฉพาะประเด็นในเรื่องหลักของความยืดหยุ่น ไม่ว่าจะเป็น หลักสูตรเนื้อหา การจัดการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล โดยในด้านความยืดหยุ่นของตัวหลักสูตร ผู้สอนสามารถวิเคราะห์เลือกเนื้อหา ตัวชี้วัดที่ต้องรู้ เป็นหลัก ครูผู้สอนสามารถวิเคราะห์ระดับความยากง่ายของเนื้อหา เลือกเนื้อหาที่มีความซับซ้อนยากต่อการเรียนในรูปแบบ ออนไลน์สำหรับนักเรียนโดยปรับไปไว้สำหรับการเรียนแบบออนไลน์ หรือในส่วนของออนไลน์จะถูกกำหนดไว้สำหรับเรียนเนื้อหา ทฤษฎี ส่วนภาคปฏิบัติจะถูกกำหนดไว้ส่วนของการเรียนแบบออนไลน์ แต่ถ้ากิจกรรมปฏิบัติที่สามารถจัดแบบออนไลน์ได้ โดยใช้ เครื่องมือประเภท video- based assessment เช่น การใช้โปรแกรม Flipgrid โดยคำนึงถึงธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาส่วนนั้นๆ โดยดำเนินการตามหลักแห่งความยืดหยุ่นและกระจายอำนาจไปยังครูผู้สอนที่สามารถเลือกแนวทางวิธีการและปรับเปลี่ยนได้ตาม ความเหมาะสม

สำหรับหลักความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน ในส่วนของการจัดการเรียนรู้ออนไลน์นั้นครูผู้สอนสามารถปรับ รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพความพร้อม เครื่องมือและความถนัด ไม่ว่าจะเป็นการเลือกแพลตฟอร์ม เลือกเครื่องมือ เลือกวิธีการ เช่น การบรรยาย อธิบาย วิเคราะห์วิพากษ์ กิจกรรมแบบ Active Learning เน้นการสรุปความรู้โดยใช้รูปแบบสื่อแบบ Infographic เป็นต้น โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและลักษณะของนักเรียนตามบริบทเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ออนไลน์อย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งแนวทางและการปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับผลวิจัยของ Chamnan and Chamnan (2018) ที่ระบุว่า การเรียนโดยใช้สื่อออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและสภาพปัญหาของแต่ละโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนที่ ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดให้ใช้แนวทางดังกล่าวให้ครูผู้สอนให้ยึดหลักดังกล่าวอย่างชัดเจน

นอกจากนี้แล้ว ความยืดหยุ่นของการปรับรูปแบบและเวลาที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงสุขภาพนักเรียน เช่น การปรับ สัดส่วนเวลาระหว่าง On Screen และ Off Screen ตามแนว Synchronous และ Asynchronous โดยสามารถปรับส่วน 50/50 หรือ 60/40 โดยมีเป้าหมายเพื่อลดเวลาในการนั่งเรียนที่หน้าจอคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ เป็นเวลานานๆ เน้นให้นักเรียนพัฒนา และใช้อภิปัญญา (Meta Cognition) ในการตรวจสอบการเรียนรู้ของตัวเอง และเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ โดยเฉพาะทักษะ การเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-directed Learning) ผ่านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือ Scaffolding จากครู และกระตุ้นให้ นักเรียนตระหนักถึงบทบาทและความเป็นเจ้าของของกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง นอกจากนี้ ยังมีความยืดหยุ่นของการวัด ประเมิน โดยเน้นการประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) เป็นหลัก ครูผู้สอนสามารถปรับสัดส่วนคะแนน ประเมินผลการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นได้ เช่น ครูผู้สอนการประเมินการเรียนรู้ส่วนออนไลน์ให้สัดส่วนคะแนนน้อยกว่าการเรียนรู้ส่วน ออนไลน์ได้ โดยยึดหลักการประเมินเพื่อเรียนรู้ โดยเน้นเรียนให้รู้ฝึกให้เกิดทักษะ ครูผู้สอนสามารถเก็บคะแนนได้แต่ปรับสัดส่วน ให้น้อยได้ โดยเฉพาะในส่วนของออนไลน์ นักเรียนสามารถมีโอกาสแฉ่ตัวมากกว่าในสถานการณ์ปกติ เช่นสามารถรับ feedback ปรับแก้งานได้ โดยครูกับนักเรียนมีการกำหนดข้อตกลงร่วมกัน รวมทั้งมีการปรับลดการบ้านโดยเน้นการทำกิจกรรมให้เกิด การเรียนรู้ในช่วงคาบเรียนที่กำหนด ซึ่งเป็นไปตามหลักการมีส่วนร่วมและหลักการกระจายอำนาจของรูปแบบการบริหาร วิชาการฯ นี้ นอกจากนี้แล้ว การบริหารงานวิชาการยังยึดหลักการมีส่วนร่วมและหลักการสร้างความเข้าใจร่วม โดยอาศัยกลไก การสร้างการสื่อสารในทุกช่องทางและแนวทางสำคัญสู่ทุกกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นทีมบริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระ การเรียนรู้ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการของทางโรงเรียน ว่าด้วยเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด-19 รวมทั้งการรับข้อมูลสะท้อนการเรียนรู้จาก ผู้ปกครองและนักเรียนที่นำมาสู่การปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและบรรลุเป้าหมายที่ ได้ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Intharaak (2001, p. 9) ที่ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการว่าด้วยเรื่องของหลักการ มีส่วนร่วม (Participation) ที่ว่า การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ ต้องอาศัยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะและการพัฒนาในงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยมีเป้าหมาย นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจาก การร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล ซึ่งนำไปสู่การสร้างการมี

ส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและอีกทั้งยังเป็นการสร้างความเข้าใจอันหนึ่งอันเดียวกันเกี่ยวกับเป้าหมายและแนวทางของการบริหารงานวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Puuysuwaan (2013, p. 230) และ Waannachot (2013, p. 229) ที่สรุปไปในทิศทางเดียวกันว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา คือ โรงเรียนเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนของของครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยเฉพาะในส่วนของจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์จะต้องรับฟังข้อมูลจากทุกส่วน สอดคล้องกับแนวคิดของ Chamnian and Chamnian (2018) ที่ระบุว่า การเรียนโดยใช้สื่อออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและสภาพปัญหาของแต่ละโรงเรียน และหากต้องการดึงประสิทธิภาพของสื่อออนไลน์มาใช้ให้มากที่สุด ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหามาตรการร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ในประเด็นเรื่องของคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ทั้งนี้อาจเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น พฤติกรรมเชิงวินัยในการเรียนของนักเรียน เองที่นักเรียนอาจมีการใช้อุปกรณ์ออนไลน์ในกิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่กิจกรรมในการเรียนรู้ของรายวิชา ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ Chamnian and Chamnian (2018) ที่ระบุว่า ปัญหาการใช้สื่อออนไลน์มีผลกระทบด้านลบต่อการเรียนของนักเรียน นักเรียนไม่ตั้งใจเรียนเพราะเล่นโทรศัพท์มือถือ ซึ่งอาจทำให้ต้องมีการกำกับนักเรียนหรือปรับเรื่องการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ของตัวนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงหลักการที่และลักษณะสำคัญของรูปแบบ รวมทั้งบริบทแวดล้อมและสภาพปัญหาของแต่ละโรงเรียนหรือสถานศึกษา โดยมีการศึกษาและสำรวจข้อมูลพื้นฐานความพร้อมต่างๆ จากส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาคำตอบและระบุเลือกรูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานแบบใดโดยคำนึงถึงบริบท ผู้เรียน และความพร้อมของสื่ออุปกรณ์ของนักเรียนและผู้ปกครอง
2. มีการสร้างแนวทางและรูปแบบการสื่อสาร สร้างการมีส่วนร่วม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหามาตรการร่วมกันในการส่งเสริมให้เกิดการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในโรงเรียนที่สภาพบริบทและความพร้อมที่แตกต่างกันออกไป เมื่อใช้รูปแบบการบริหารวิชาการเพื่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้นนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อค้นพบที่แตกต่างออกไปในการนำไปใช้
2. ควรมีการศึกษาอิทธิพลขององค์ประกอบหลักของรูปแบบการบริหารวิชาการนี้ที่ส่งผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานของครูและการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19

References

- Bersin and Associates. (2003). *Blended learning: What works?: an industry study of the strategy, implementation, and impact of blended learning*. Retrieved July 7, 2020, from <https://www.tjaylor.net/research/Blended-Learning-What-Works-Bersin-Associates-2003.PDF>
- Carman, J. M. (2005). *Blended learning design: five Key Ingredients*. Retrieved July 7, 2020, from <http://www.agilantlearning.com/BlendedLearning>

- Chaima, N. (2011). *Developing a blended-learning management model by applying information technology for increasing the Physical Education Institution students higher-order thinking* (Master thesis). Khon Kaen: Khon Kaen University. [in Thai]
- Chamnian, M., & Chamniam, K. (2018). Benefit, problems and solutions of using online media in studies with efficiency in schools, Nakhon Si Thammarat Province. *Ratchaphruek Journal*, 16(3), 113-121. [in Thai]
- Intharaak, C. (2001). *Academic administration*. Pattani: Department of Educational Administration, Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus. [in Thai]
- Jaleel, S., & Premachandran, P. (2016). A study on the metacognitive awareness of secondary school students. *Universal Journal of Educational Research*, 4(1), 165-172.
- Knowles, M.S. (1975). *Self – directed learning: A guide for learners and teachers*. Chicago: Association Press.
- Ruenglare, P. (2015). *A development of academic administrative system of network center for enhancing educational quality of OBEC* (Doctoral dissertation). Maha Sarakham: Mahasarakham University. [in Thai]
- Phutinant, A. (2018). *A model of academic administration for excellency of local administrative organization schools* (Doctoral dissertation). Choburi: Burapa University. [in Thai]
- PISA Thailand Project. (2020). *How school and students prepare for online teaching and learning system: The findings from PISA*. Retrieved on May 22, 2020, from <https://pisathailand.ipst.ac.th/issue-2020-51/>
- Puuyuswaan, P. (2013). *Proper ways of participation in school educational administration for parent and teacher association* (Doctoral dissertation). Nakhon Pathom: Silapakorn University. [in Thai]
- Ruenglare, P. (2015). *A development of academic administrative system of network center for enhancing educational quality of OBEC* (Doctoral dissertation). Maha Sarakham: Mahasarakham University. [in Thai]
- Thaworn, K. (2016). *A development of a model of academic administration as education standard development teams of Chomchon Tessabaal 3 School (Pinitpittayanusorn), under Nakhon Phanom Municipality* (Master thesis). Maha Sarakham: Mahasarakham University. [in Thai]
- UNESCO. (2020). *Education: From disruption to recovery*. Retrieved on May 22, 2020. from <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>
- Waannachot, P. (2013). *A development of a sub-district high school administration model for being quality school through best practice strategy* (Doctoral dissertation). Choburi: Burapa University. [in Thai]
- Wanichanan, P. (2020). *“Online Learning” reflecting inequality? and solution: Education in Thailand during COVID-19 crysis*. Retrieved May 20, 2020, from <https://www.pptvhd36.com/news/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%99/125193> [in Thai]
- Wonganutarojn, P. (2000). *Academic administration*. Bangkok: Soon Sue Serm. [in Thai]